گزیده

امریکا با وجود هراس از شکاف آتلانتیک جنگ اوکراین را ادامه می‌دهد

اوکراین همچنان بر دریافت تسلیحات از غربی‌ها و در رأس آنها امریکا پافشاری دارد. امریکا هم که خاک اوکراین را محل مناسبی برای تقابل با روسیه می‌داند، از تداوم ارسال سلاح برای اوکراینی‌ها دریغ نمی‌کند. در این بین، اروپا که در تأمین انرژی به روسیه وابسته است، به اندازه امریکایی‌ها برای حمایت از اوکراین انگیزه ندارد و این می‌تواند در درازمدت به شکاف بین طرف‌های اروپایی و امریکایی منجر شود.

ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین می‌گوید که بخشی از مناطق تحت کنترل روسیه را بازپس گرفته است. او از غرب می‌خواهد سرعت ارسال تسلیحات به کی‌یف را افزایش دهد. آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه امریکا نیز با تکیه بر این اظهارات و تحولات اخیر در اوکراین ضمن ستودن پیشرفت نیروهای اوکراینی گفت: «کاری که اوکراینی‌ها انجام داده‌اند بسیار هدفمند برنامه‌ریزی شد و همچنین از حمایت قابل توجه ایالات متحده و بسیاری از کشورهای دیگر درخصوص تجهیزات برای پیشبرد این ضدحمله بهره‌مند است.» وزیر خارجه امریکا این را هم گفت تا زمانی که روسیه همچنان تسلیحات و نیروهای قابل‌توجهی در اوکراین دارد، درگیری اوکراین ادامه می‌یابد. ویلیام لاپلانت، معاون وزیر دفاع امریکا دیگر مقام این کشور است که سخنانش مبنی بر حذف نشدن بودجه برای حمایت از اوکراین که برای دو سال طراحی شده، خبرساز شده است. اروپایی‌ها هم در تجهیز اوکراینی‌ها، کم و بیش شانه‌به شانه امریکایی‌ها حرکت کرده‌اند. در همین راستا، دمیترو کولبا، وزیر امور خارجه اوکراین در تماس تلفنی با جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا خواستار ارسال تسلیحات بیشتر کشورهای اروپایی به اوکراین، اعمال تحریم‌های بیشتر بر روسیه و همچنین حمایت مالی از کی‌یف شد. سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه با انتقاد از صحبت‌های بورل درباره ارائه تسلیحات بیشتر به اوکراین، گفته بود که او دیپلماسی در اوکراین را کنار گذاشته است.

روابط مسکو- بروکسل مثل قبل نخواهد شد

در واقع موضوع تمایل امریکا به فرسایشی کردن جنگ، نقطه‌ای است که هم روسیه و هم امریکایی‌ها درباره آن اتفاق نظر دارند. واشنگتن از یک طرف با چنین رویکردی به دنبال تضعیف روسیه است. به گزارش اسپوتنیک، نیکولای پاتروشف، دبیر شورای امنیت روسیه در یک سخنرانی گفت: «به طور کلی، رخدادهای مربوط به اوکراین نشان می‌دهد امریکا و نوکرانش به دنبال طولانی‌تر ساختن جنگ در اوکراین با تشدید ارسال تسلیحات و تجهیزات نظامی به آنجا هستند؛ تسلیحات و تجهیزاتی که بعداً از آنها علیه شهروندان صلح‌طلب استفاده خواهد شد.» ولادیمیر چیژوف، سفیر روسیه در اتحادیه اروپا نیز شامگاه دوشنبه گفت که روابط مسکو با بروکسل هرگز به وضعیت قبل از بحران کنونی ایجادشده در پی جنگ با اوکراین، بازنخواهد گشت. وی با اعلام اینکه سطح گفتمان سیاسی که در اینجا (اتحادیه اروپا) جریان دارد، بسیار متزلزل شده است، ضمن هشدار به اروپایی‌ها مبنی بر اینکه خراب کردن پل‌ها بسیار آسان‌تر از ساختن آنها در آینده است، اظهار داشت: «پیش از این در بروکسل، گفت‌وگوهای مداوم در مورد خودمختاری در صحنه جهانی انجام می‌شد، اما امروز اتحادیه اروپا سرسختانه و عامدانه از مستقل بودن خودداری می‌کند و به‌سرعت در حال تبدیل شدن به ضمیمه اقتصادی ناتو است.»

به شرکای غربی اعتماد نداریم

الکسی رزنیکوف، وزیر دفاع اوکراین شامگاه دوشنبه اذعان کرد که کی‌یف اخیراً آموخته است به وعده‌های شرکای غربی در پشت صحنه اعتماد نکند، بنابراین، مقامات اوکراینی برای برقراری صلح در کشور، آماده امضای یک سند چندجانبه با تضمین‌های امنیتی ویژه هستند. وی در ادامه توضیح داد: «ما چیزهای زیادی یاد گرفته‌ایم، از جمله اینکه به تلاش‌های مختلف برای کمک به ما جهت دستیابی به صلح در اوکراین اعتماد نکنیم. متأسفانه، در سال ۲۰۱۴ چنین اقداماتی توسط متحدان ما انجام شد، اما ابزارها و توافق‌هایی که قبلاً وجود داشت، مفید نبود.» رزنیکوف با بیان اینکه اکنون کی‌یف دیگر به هیچ مذاکره و پروتکل‌های غیررسمی اعتماد ندارد، تصریح کرد: «فقط به شرطی که معماری جدید امنیتی جهان با تضمین‌های آشکار برای اوکراین، از طرف شرکای مورد اعتماد ما ایجاد شود.» همزمان با گلایه مقامات اوکراینی از کشورهای غربی به بهانه عدم کمک نظامی کافی، امریکا و اروپا به تداوم حمایت تسلیحاتی از کی‌یف متعهد شدند. کاخ سفید شامگاه دوشنبه با صدور بیانیه‌ای گفت: «ما همچنان به حمایت از اوکراینی‌ها ادامه خواهیم داد تا به آنها کمک کنیم در نبرد با روسیه پیروز شوند.» کاخ سفید ضمن متهم کردن مسکو به انجام حملاتی علیه تأسیسات غیرنظامی اوکراین، اظهار داشت: «ما حملات روسیه را به زیرساخت‌های حیاتی اوکراین محکوم می‌کنیم.»

سایه سنگین بحران انرژی بر اروپا

همزمان با سیاست‌های تحریمی روسیه، این نگرانی وجود دارد که اروپایی‌ها به دنبال بحران انرژی ناچار شوند در برابر روسیه زانو بزنند و امریکا را تنها بگذارند. از طرفی هم اروپایی‌ها و هم اوکراین می‌دانند که امریکا فقط در پی منافع خود است و به بحران‌های اروپایی‌ها اهمیت نمی‌دهد. به تازگی هزاران نفر از مردم جمهوری چک با حضور در خیابان‌ها به دولت این کشور، اتحادیه اروپا و ناتو اعتراض کردند و از ائتلاف حاکم خواستند اقدامات بیشتری برای کنترل افزایش قیمت انرژی انجام دهد. آلمان نیز اخیراً از ارسال تسلیحات برای اوکراین خودداری کرده است. در همین راستا شبکه خبری سی‌ان‌ان گزارش داد که امریکا نگران است که کشورهای عضو اتحادیه اروپا در بحبوحه بحران انرژی، موضع خود را در قبال روسیه در جنگ اوکراین تغییر دهند. در این گزارش آمده است: «خطر شکاف در اروپا واقعی است. شهروندان در اروپا ممکن است علیه راهبرد غرب در خصوص انزوای اقتصادی روسیه شورش کنند.»

پرونده

تقلای امریکا و سازمان ملل برای نجات سعودی در یمن

در حالی که ائتلاف سعودی همچنان با توقیف کشتی‌های سوخت یمن به به نقض آتش‌بس ادامه می‌دهد، سازمان ملل و امریکا بار دیگر از یمنی‌ها خواسته‌اند این توافق را تمدید کنند، اما انصارالله پیش‌تر گفته بود که در صورت نقض آتش‌بس آن را تمدید نخواهد کرد.

شورای امنیت در بیانیه‌ای ضمن تأکید بر اینکه راه‌حل نظامی برای یمن وجود ندارد، از دولت مستعفی یمن و جنبش انصارالله در این کشور خواست مذاکرات را افزایش داده و انعطاف نشان دهند تا به توافقی درباره آتش‌بسی همه‌جانبه و دائمی دست یابند. به گزارش خبرگزاری آناتولی، در بیانیه شورای امنیت بر «مزایای محسوس آتش‌بس برای ملت یمن» از جمله کاهش ۶۰ درصدی تعداد کشته‌ها، افزایش چهار برابری پشتیبانی‌های سوختی از بندر حدیده و انجام پروازها از فرودگاه صنعا که به ۲۱ هزار مسافر برای درمان کمک کرد، تأکید شد. همچنین شورای امنیت در بیانیه خود از دو طرف خواست همکاری‌های خود را با هانس گروندبرگ، فرستاده ویژه سازمان ملل به یمن در تمامی مراحل مذاکرات افزایش داده و شرط تعیین نکنند. این شورا در ادامه نیز از دولت مستعفی و انصارالله خواست به تدابیر لازم برای حل بحران‌های اقتصادی و مالی به ویژه پرداخت حقوق کارمندان بخش‌های غیرنظامی عمل کنند. از سوی دیگر، تیموتی لیندرکینگ، فرستاده ویژه امریکا در امور یمن در تلاش برای تمدید آتش‌بس در این کشور، به صورت جداگانه با محمد بن سعید آل جابر، سفیر عربستان سعودی در یمن و نایف الحجرف، دبیرکل شورای همکاری خلیج فارس در ریاض دیدار کرد.

مرگبارترین درگیری قره‌باغ از ۲۰۲۰

دهها نفر در درگیری جدید بین باکو و ایروان کشته شدند

گزارش یک

با وجود توافقات آتش‌بس‌شکننده در قره‌باغ، درگیری مجدد بین نیروهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان شروع شده است که طی آن دهها نفر از دو طرف کشته شدند. هرچند توافق آتش‌بس از صبح دیروز برقرار شده اما همچنان نگرانی‌ها نسبت به تشدید تنش‌ها وجود دارد. بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی خواستار خویشتنداری طرفین شده و شورای امنیت هم قرار است جلسه‌ای برای پایان درگیری‌ها برگزار کند.

درحالی که دو سال پیش مقامات ارمنستان و جمهوری آذربایجان با وساطت روسیه قراردادی برای پایان دادن به درگیری‌ها در قره‌باغ امضا کردند اما از آن زمان تاکنون هرازگاهی درگیری‌هایی بین نیروهای دو کشور انجام می‌شود، اما در روزهای اخیر تنش‌ها بین دو طرف تشدید شده و مرگبارترین درگیری‌ها از زمان آتش‌بس ۲۰۲۰ شکل گرفته است. در همین راستا، دوشنبه شب درگیری‌های شدیدی بین نظامیان ارمنستان و جمهوری آذربایجان رخ داد که به گفته وزارتخانه‌های دو طرف، چند نقطه در مرز شاهد تیراندازی و تبادل آتش بود. نیل هاویِر، خبرنگار کانادایی که برای شبکه‌های «سی‌ان‌ان، سی‌بی‌سی و الجزیره» گزارش تهیه می‌کند، در این باره خبر داد: «یگان‌های ارتش جمهوری آذربایجان با استفاده از توپخانه و پهپاد به سمت ارمنستان آتش گشودند». هاویر در گزارش خود گفت: «این حملات در قلمرو ارمنستان و خارج از منطقه مورد مناقشه قره‌باغ رخ داده است. این اقدامات، تنش‌زایی بزرگی توسط باکو است». این درحالی است که وزارت خارجه جمهوری آذربایجان در بیانیه خود نیروهای نظامی ارمنستان را عامل آغاز این درگیری‌ها خوانده است. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، این وزارتخانه روز سه‌شنبه با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد: «از اواخر دوشنبه شب واحدهای نیروهای مسلح ارمنستان در مسیرهای داش کسن، کلبجر و لاچین در مرز دولتی آذربایجان و ارمنستان اقدامات تحریک‌آمیز گسترده‌ای انجام دادند». به روایت وزارت خارجه آذربایجان، بر اساس اطلاعات وزارت دفاع این کشور «گروه‌های خرابکار نیروهای مسلح ارمنستان با استفاده از وضعیت کوهستانی منطقه و گسل‌های موجود در دره، در مناطق بین مواضع یگان‌های ارتش آذربایجان و مسیرهای تدارکاتی در جهات مختلف اقدام به مین‌گذاری کردند». ادعای مقامات باکو درحالی است که مقامات ارمنی هم طرف مقابل را به نقض آتش‌بس متهم می‌کنند و گفتند که نیروهای آذربایجان قصد داشتند به سمت خاک ارمنستان پیشروی کنند. وزارت دفاع ارمنستان ادعا کرد که ارتش آذربایجان بدون اینکه تحریک‌شده باشد، با استفاده از توپخانه و پهپاد عملیات بزرگ و حمله به چند شهرستان ارمنستان نزدیک مرز را شروع کردند.

در این درگیری‌ها دهها تن جان خود را از دست دادند. مقامات باکو آمار دقیقی از میزان تلفان انسانی خود در این درگیری‌ها ارائه نداده‌اند اما تأکید کردند که چندین سرباز این کشور کشته شدند. نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان هم شمار کشته‌های طرف ارمنستانی در این درگیری‌ها را اعلام کرد که طی آن ۴۹ نفر ارمنی کشته شدند. شورای امنیت ملی ارمنستان در واکنش به این درگیری‌ها دیروز جلسه اضطراری تشکیل داد و بر اساس گزارش رسانه‌های محلی، در این جلسه در ارتباط با تجاوز به قلمرو مستقل جمهوری ارمنستان، تصمیم گرفت که رسماً از روسیه برای اجرای مفاد «معاهده دوستی، همکاری و کمک متقابل» و همچنین سازمان پیمان امنیت جمعی و شورای امنیت سازمان ملل درخواست کمک کند. با این وجود، بر اساس توافقاتی که بین دو طرف انجام شد، درگیری‌ها متوقف شده و آتش‌بس شکننده بین دو کشور برقرار است.

این درگیری‌ها درحالی است که مقامات باکو در دو سال گذشته بارها مدعی شده‌اند که در توافقات ۲۰۲۰، قرار بود کریدور زنگه‌زور از خاک اصلی آذربایجان تا نخجوان احداث شود، مسیری که عملاً از خاک ارمنستان عبور می‌کرد و مرز مشترک این کشور با ایران را قطع می‌کرد که چنین ادعایی علاوه بر مقامات ایروان، با مخالفت شدید تهران و مسکو هم همراه شد. به همین منظور جمهوری آذربایجان قصد دارد از طریق نظامی مناطق باقی‌مانده قره‌باغ را هم تصرف کرده و نخجوان را به خاک اصلی متصل کند و همین زیاده‌خواهی باکو، سبب شده هرچندوقت یک بار درگیری‌هایی پراکنده بین دو طرف ایجاد شود. باتوجه به وضعیت کنونی جهان، تشدید تنش‌ها در قفقاز جنوبی می‌تواند بحران جدیدی را در جهان ایجاد کند و همین مسئله نگرانی‌ها را نسبت به شعله‌ور شدن جنگ بین باکو و ایروان افزایش داده است. وقوع درگیری‌های جدید در امتداد مرزهای دو کشور، حکایت از آن دارد که وضعیت آتش‌بس همچنان ناپایدار باقی‌مانده است، به‌گونه‌ای که روند شکننده صلح را تهدید می‌کند.

استفاده باکو از پهپاد اسرائیلی

سایت «کانفلیکت‌نیوز» روسیه ابعاد جدیدی را از درگیری‌های اخیر بین ایروان و باکو منتشر کرده است. طبق این گزارش، از پهپاد «هاروپ» متعلق به نیروی هوایی جمهوری آذربایجان در حملات به مواضع ارمنستان استفاده شد. هاروپ، پهپاد انتحاری ساخت شرکت صنایع هوافضای رژیم صهیونیستی (موسوم به آی‌اِی‌آی) است. به روایت کانفلیکت‌نیوز، از این پهپاد انتحاری برای حمله به یک انبار مهمات و همچنین یک واحد نظامی نیروهای مسلح ارمنستان در «جرموک» و «سوتک» استفاده شد. این گزارش درحالی است که روز یک‌شنبه هواپیمای تسلیحاتی رژیم صهیونیستی در باکو به زمین نشست و گفته می‌شد تعدادی سلاح برای آذربایجان حمل می‌کرد. باکو در سال‌های اخیر قراردادهای نظامی زیادی با اسرائیل امضا کرده است و میلیاردها دلار برای خرید تسلیحات از این رژیم هزینه کرده است و بخشی از این تسلیحات هم در جنگ‌های قره‌باغ مورد استفاده قرار گرفته است.

واکنش‌های جهانی

با تشدید تنش‌ها بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان، کشورهای دیگر خواستار پایان درگیری‌ها شدند. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران ضمن ابراز نگرانی از تشدید تنش و درگیری‌های مرزی بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان، دو طرف را به خویشتنداری و حل و فصل اختلافات از طریق مسالمت‌آمیز دعوت کرد. به گزارش فارس، ناصر کنعانی بار دیگر غیرقابل‌پذیرش بودن هرگونه تغییرات در مرزهای جمهوری آذربایجان و ارمنستان را مورد تأکید قرار داد و افزود: «جمهوری اسلامی ایران به دقت تحولات مرتبط با این موضوع را تحت نظر دارد.» کنعانی همچنین آمادگی ایران برای هرگونه مساعدت به منظور حل و فصل اختلافات بین دو کشور همسایه را اعلام کرد. آنتونی بلینکن، وزیر خارجه امریکا با صدور بیانیه‌ای خواستار توقف فوری درگیری‌ها بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان و توسل به گفت‌وگو شد. در بیانیه آنتونی بلینکن آمده است: «ایالات متحده عمیقاً نگران گزارش‌ها درباره حملات در امتداد مرز ارمنستان و آذربایجان از جمله حملات گزارش شده علیه مناطق و زیرساخت‌های غیرنظامی در داخل ارمنستان است. همانطور که ما از مدت‌ها قبل به روشنی اعلام کرده‌ایم، هیچ راه‌حل نظامی برای این منازعه وجود ندارد. ما خواستار توقف فوری خصومت‌های نظامی هستیم». وزرای دفاع روسیه و ارمنستان هم در تماس تلفنی در خصوص انجام اقدام‌های لازم برای «تثبیت وضعیت» توافق کرده‌اند.

ترکیه هم که همیشه از باکو حمایت می‌کند این بار هم ارمنی‌ها را متهم به نقض آتش‌بس کرد. به گزارش شبکه تی‌آرتی، مولود چاووش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه روز سه‌شنبه در واکنش به تنش میان نیروهای باکو و ایروان از جمهوری آذربایجان جانبداری کرد و گفت: «ارمنستان باید اقدامات تحریک‌آمیز خود را متوقف کند و بر مذاکرات صلح و همکاری در چارچوب آشتی‌ای که با جمهوری آذربایجان به آن دست یافته است، متمرکز شود». شورای امنیت سازمان ملل هم به درخواست فرانسه، جلسه‌ای اضطراری برای بررسی دور جدید درگیری‌ها بین نظامیان ارمنستانی و آذربایجان برگزار خواهد کرد.

گزارش ۲

سخنگوی سازمان انرژی اتمی ایران به ادعاهای مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی واکنش نشان داد

کمالوندی: صرف مشاهده آلودگی نشانه وجود مواد هسته‌ای نیست

سخنگوی سازمان انرژی اتمی در واکنش به ادعاهای مدیرکل آژانس انرژی اتمی با بیان اینکه ایران درباره سه مکان ادعایی کمال همکاری را با آژانس داشته، گفت که صرف مشاهده آلودگی در چند مکان را نمی‌توان نشانه‌ای از وجود مواد هسته‌ای اظهار نشده تلقی کرد.

به گزارش فارس، بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی ایران روز سه‌شنبه در واکنش به ادعاهای اخیر رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اظهار داشت: بیان وجود خلأ نظارتی و اینکه این خلأ هر روز بزرگ‌تر می‌شود، مبنای حقوقی ندارد، زیرا آنچه امروز انجام نمی‌شود مربوط به توافق ۱+۵ با ایران است که در قالب سند برجام تعریف شده و همچنین برقراری مجدد آن مطابق قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران، مستلزم رفع تحریم‌ها و اجرای تعهدات طرفین متعاهد است.

کمالوندی همچنین درباره موضوع سه مکان ادعایی آژانس هم که گروسی به آن اشاره کرد، گفت: «جمهوری اسلامی ایران در خصوص سه مکان ادعایی آژانس، کمال همکاری را داشته و اطلاعات و پاسخ به سؤالات آژانس را ارسال کرده و جلسات گفت‌وگو برای رفع ابهام را نیز برگزار کرده است.» سخنگوی سازمان انرژی اتمی با ذکر این نکته که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نباید بر مبنای اسناد ساختگی رژیم صهیونیستی که با اهداف خاص سیاسی در اختیار آژانس قرار داده می‌شود، قضاوت و بر اساس آنها اعلام نظر کند، خاطرنشان کرد: این نوع قضاوت برخلاف اصل بی‌طرفی و حرفه‌ای‌گری است.

کمالوندی ادامه داد: «از آنجایی که آژانس تمام مواد هسته‌ای اظهار شده ایران را مورد حسابرسی قرار داده و هیچ اختلاف حسابداری مواد مطرح نیست، صرف مشاهده آلودگی در چند مکان را نمی‌توان نشانه‌ای از وجود مواد هسته‌ای اظهار نشده تلقی کرد.» به گفته سخنگوی سازمان انرژی اتمی، این نوع نتیجه‌گیری برخلاف رویه و استانداردهای شناخته شده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی حتی با موارد مشابه در کشورهای مختلف است. سخنگوی سازمان انرژی اتمی در ادامه بیان کرد: «متأسفانه این اظهارات ریشه در اهداف و مقاصد مغرضانه سیاسی دارد که رژیم صهیونیستی آن را هدایت می‌کند.» وی در پایان به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و طرف‌های مذاکراتی ایران در مذاکرات وین توصیه کرد که از این‌گونه برخوردها که تاکنون هم این شیوه هیچ نتیجه‌ای را عاید آنها نکرده است، دوری بجویند.

سنگ‌اندازی آژانس در مسیر توافق

اظهارات کمالوندی درحالی است که رافائل گروسی، مدیرکل آژانس روز دوشنبه در نشست خبری در پاسخ به سؤالی درباره مسائل پادمانی و اظهارات مقامات ایرانی درباره همکاری با این نهاد مدعی شد: «این چیز جدیدی نیست که شاهد هستیم وقتی آژانس چیزهای معینی را خواستار می‌شود، ایران مشارکت نمی‌کند و ما را به سیاسی‌کاری متهم می‌کنند. قضیه خیلی سرراست است. ما آثاری از اورانیوم را در مکان‌هایی پیدا کردیم که هرگز اعلام نشده بودند و قرار نبوده فعالیت هسته‌ای داشته باشند و درباره آنها سؤال داریم. به من بگویید کجای این درخواست سیاسی است که از اختیار خود استفاده کنم؟ این کاری است که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام می‌دهد. امیدواریم ایران هرچه زودتر همکاری با ما را از سر گیرد. ما آماده هستیم و می‌خواهیم که این اتفاق بیفتد. ما فقط می‌خواهیم که این مسائل شفاف‌سازی شوند». گروسی درباره برنامه هسته‌ای ایران و مسائل پادمانی آژانس مدعی شد: «تحقیقات فعلی که در تلاش برای انجام آن با همکاری ایران هستیم، فعلاً ثمربخش نبوده است و همچنان منتظر هستیم این اتفاق رخ دهد. اگر برجام اجرایی شود می‌تواند رسیدن به جمع‌بندی وسیع‌تر ما در این زمینه کمک کند که مستقل از برجام یا هر توافق دیگری بین ایران و کشور دیگری هستند و این مسائل صرفاً به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مربوط است.»

آژانس اتمی قصد دارد با متهم کردن به فعالیت‌های هسته‌ای برای مصارف نظامی، علاوه بر اینکه بازرسی‌های خود را در تأسیسات هسته‌ای افزایش دهد، امتیازات بیشتری را هم در میز مذاکرات از ایران بگیرد. این درحالی است که یکی از شروط اصلی ایران برای توافق در وین، بسته شدن پرونده آژانس در سه مکان ادعایی است که تاکنون امریکا و اروپایی‌ها با آن موافقت نکرده‌اند. مقامات امریکایی در روزهای اخیر با موج‌سواری روی این موضع مدعی شدند که تهران باید بر سر فعالیت‌های این سه مکان با آژانس اتمی همکاری کند. همچنین کاخ سفید ادعا کرده تا زمانی که روی همه چیز توافق نشود، روی هیچ چیز توافقی نشده است. مسئله فراپادمانی آژانس یکی از موارد اختلافی بین ایران و امریکا است که تاکنون بر سر آن توافقی حاصل نشده است.

نگاه

سید رحیم نعمتی

جنگ قره‌باغ تا کی ادامه خواهد یافت؟

بار دیگر آتش جنگ در قفقاز جنوبی شعله‌ور شد و نیروهای دو ارتش جمهوری آذربایجان و ارمنستان در آخرین ساعات شامگاه دوشنبه به روی یکدیگر آتش گشودند. همان‌گونه که انتظار می‌رفت هر دو طرف با صدور بیانیه‌ای طرف مقابل را متهم به شروع درگیری‌ها کرد، هرچند که شدت آتش نیروهای جمهوری آذربایجان و کشاندن جنگ به داخل خاک ارمنستان نشان از چیز دیگری دارد. به عبارت دیگر، جمهوری آذربایجان درگیری شدید دوشنبه‌شب را برخلاف جنگ شش هفته‌ای دو سال قبل برای ادعاهای ارضی خود انجام نداد بلکه به نظر می‌رسد این بار مسئله ورود به خاک ارمنستان و ادعاهایی است که برای اشغال بخشی از این کشور دارد.

بی‌تردید نمی‌توان درگیری اخیر را بی‌ارتباط با جنگ اوکراین دانست، چنان که از همان ابتدای حمله روسیه به اوکراین، برخی انتظار حرکت ماشین جنگی جمهوری آذربایجان به سمت خاک ارمنستان را داشتند. علت این انتظار بیش از هر چیز مربوط به دو موضوع می‌شود. نخست اینکه تهاجم روسیه علیه اوکراین و ورود ارتش آن به خاک این کشور خود به خود مجوز یا دست‌کم انگیزه‌ای برای انجام عمل مشابه آن را می‌دهد. دوم اینکه روسیه با درگیر شدن در اوکراین این تصور را برای باکو به وجود آورده که توان حمایت مستقیم نظامی از ارتش ارمنستان ندارد به خصوص اینکه تبلیغات کشورهای غربی دائماً از ضعف ارتش روسیه و کمبودهایش می‌گفت و این موضوع باکو را بیش از پیش به جنگ با ارمنستان تشویق می‌کرد. در این بین، نباید از نقش رژیم اسرائیل در این جریان و تشویق آن به ادامه جنگ با ارمنستان غافل بود، به خصوص اینکه این رژیم با فرستادن مداوم محموله‌های تسلیحاتی به باکو نقش مستقیمی در این آتش‌افروزی داشته است. لازم به یادآوری است که بنابر نقشه‌های هوانوردی، هواپیمای حامل تسلیحات اسرائیلی درست یک روز قبل از حمله به خاک ارمنستان از تل‌آویو به مقصد باکو به پرواز درآمد.

این نکته روشن است که تفسیر باکو از بیانیه سه‌جانبه روسیه، جمهوری آذربایجان و ارمنستان در نوامبر ۲۰۲۰ مبنای اصلی درگیری دوشنبه‌شب بوده، چرا که باکو بنابر این تفسیر، خود را محق به اشغال خاک ارمنستان و ایجاد کریدور مشهور به کریدور زنگه‌زور بین جمهوری آذربایجان و نخجوان می‌داند. مقامات ارشد جمهوری آذربایجان طی این دو سال بارها این ادعا را مطرح کرده‌اند و باید گفت که همواره منتظر فرصت هستند تا با اعمال زور به این هدف خود برسند. با وجود اینکه ترکیه به همراه رژیم اسرائیل از مشوقان مهم باکو در این زمینه هستند اما نباید نقش روسیه را نادیده گرفت زیرا بنابر پیمان امنیت جمعی، به همراه دیگر کشورهای عضو این پیمان مسئولیت دفاع از ارمنستان را به عهده دارد. این چیزی است که کابینه ارمنستان در نخستین ساعات شروع حمله آذربایجان به خاک این کشور در دستور کار خود قرار داد و تصمیم گرفت به منظور اجرای پیمان امنیت جمعی، به صورت رسمی از روسیه تقاضای کمک کند. به نظر می‌رسد که باکو نیز قصد محک زدن روسیه را دارد و اینکه آیا روسیه حاضر می‌شود با وجود جنگ در اوکراین و نیاز به نیروهایش در آنجا، واحدهایی را برای کمک به ارمنستان اعزام کند. روسیه در حال حاضر ترجیح داده با اقدام دیپلماتیک، از دو طرف درخواست رعایت بیانیه‌های سه‌جانبه در نوامبر ۲۰۲۰، ژانویه و نوامبر ۲۰۲۱ را بکند. امیدواری فعلی مسکو به پاسخ مثبت هر دو طرف و اجرای آتش‌بس است و بر این اساس، مسکو تلاش می‌کند به درگیری بین دو طرف در همین ساعات اولیه خاتمه دهد اما تجربه درگیری‌های گذشته طی این دو سال و درگیری اخیر نشان داده که این امیدواری مسکو دوامی نخواهد داشت. به عبارت دیگر، مادام که روسیه به عنوان متحد استراتژیک ایروان حضور نظامی قدرتمندی در قفقاز جنوبی نداشته باشد، اغوای باکو به ادامه جنگ و اشغال خاک ارمنستان ادامه خواهد داشت و تا به این هدف خود نرسد جنگ در قفقاز جنوبی پایان نخواهد یافت.

اخبار کوتاه

تلاش امریکا برای توافق میان لبنان و رژیم صهیونیستی

رسانه‌های رژیم صهیونیستی اعلام کردند که امریکایی‌ها فشارها را برای دستیابی به توافق مرزی میان بیروت و تل‌آویو افزایش داده‌اند. به گزارش المیادین، حاییم رامون، تحلیلگر سیاسی شبکه ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی در این مورد گفت: «فشارهایی از جانب امریکا وجود دارد. گفت‌وگوی تلفنی اخیر میان یائیر لاپید، نخست‌وزیر اسرائیل و جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا بیشتر درباره موضوع ترسیم مرزهای دریایی بود. طرف امریکایی به شدت خواهان این توافق است و من معتقدم که این توافق برای اسرائیل حیاتی است.» یعقوب دیان، کنسول سابق رژیم صهیونیستی در لس‌آنجلس در این مورد گفت: «ما به اطلاعات امریکا نیاز نداریم اما این مسئله خوبی است، چرا که همکاری فوق‌العاده‌ای میان اسرائیل و امریکایی‌ها وجود دارد.» وی افزود: «من معتقدم که این مسئله درباره توافق گازی است که قرار است به زودی میان لبنان و اسرائیل امضا شود. آنها می‌خواهند اطمینان یابند که این توافق امضا می‌شود.»

مسلمانان بریتانیا به «شهروندان درجه ۲» بدل شده‌اند

مؤسسه روابط نژادی بریتانیا که یک اندیشکده غیردولتی است می‌گوید نهادهای حکومتی در این کشور با استفاده از تغییر قوانین شهروندی و اعمال آن علیه مسلمانان این کشور آنها را در عمل به شهروندان «درجه ۲» بدل کرده‌اند. این مؤسسه در گزارشی که روز یازدهم سپتامبر تحت عنوان «شهروندی؛ از حق تا امتیاز» منتشر کرده با اشاره به قانونی که در سال ۲۰۰۲ و در واکنش به وقایع یازدهم سپتامبر در بریتانیا معرفی شد، نوشته: «این قانون بستری شد برای شهروندی درجه ۲ در بریتانیا که اکثراً بریتانیایی‌های مسلمان را متأثر کرده است.» در این تحقیق آمده است که هر دو حزب کارگر و محافظه‌کار این کشور از زمان به اجرا گذاشته شدن این قانون در سال ۲۰۰۲ به مؤسسات حکومتی اجازه مضاعفی داده‌اند که حق شهروندی افراد دوتابعیتی را که اغلب هم از اقلیت‌های قومی‌اند، لغو کنند.

هشدار سازمان ملل درباره «برده‌داری مدرن»

گزارش جدید سازمان ملل فاش کرد، حدود ۵۰میلیون نفر در سال ۲۰۲۱ قربانی کار اجباری یا ازدواج اجباری شده‌اند. به گزارش راشاتودی، گزارش جدیدی که دو نهاد سازمان ملل منتشر کرده‌اند، نشان داد تعداد افرادی که برده‌داری مدرن را در جهان تجربه می‌کنند در پنج سال گذشته ۱۰ میلیون نفر افزایش یافته و در بین آنها گروه زنان و کودکان «به طور نامتناسبی آسیب‌پذیر» هستند. بر اساس این تحقیق که روز دوشنبه منتشر شد، تخمین زده شد، در سال ۲۰۲۱، ۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان به دام برده‌داری افتاده‌اند که از این میان ۲۸ میلیون نفر قربانی کار اجباری و ۲۲ میلیون قربانی ازدواج اجباری شده‌اند.

چین: «آکوس» پیمان منع اشاعه هسته‌ای را نادیده می‌گیرد

چین امریکا، استرالیا و انگلیس را متهم کرد که تحت پیمان آکوس، مواد هسته‌ای را به‌شکلی خطرناک جابه‌جا می‌کنند و از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواست تحقیقات بیشتری درباره این قرارداد انجام دهد. به گزارش راشاتودی، وانگ کُن، نماینده چین در سازمان ملل پس از جلسه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفت: «آکوس نظام منع هسته‌ای و دستورالعمل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را نادیده می‌گیرد. این مسئله نباید فقط توسط این سه کشور حل شود، بلکه باید تمامی اعضای آژانس آن را مورد بررسی قرار دهند. این سه کشور گفت‌وگوهای مربوط به پیمان آکوس در جلسات شورای حکام را نادیده گرفته‌اند.»